

ॐ

॥ तस्य वाचकः प्रणवः ॥

रुतम्भरा

आत्मनो हिताय जगतः सुभाय

प.पू. गुरुदेवश्री योगभिक्षु

वर्ष - 3९ (जुलाई, अगस्त, सप्टे.)

मानद् तंत्री : मिनिष पटेल

VOL - 39, 2023-24

ISSUE-I

Published on Every 3 Months

‘योग’ भिक्षा लावीओ, ‘भिक्षु’ बनी गुरुद्वार;
मुमुक्षु जडर पामशे, सौनो मुजमां भाग.

॥ ॐ ॥
॥ तस्य वाचकः प्रणवः ॥

॥ ॐ ॥

॥ तस्य वाचकः प्रणवः ॥

रुतम्भरा (ऋतम्भरा) अटले अनुभवयुक्त सत्यथी भरेलुं बहुजनहिताय-बहुजनसुभाय

भावांजलि

(श्री डॉ. सद्गुरु समर्पणभिक्षुजने)

-शशीकान्त पटेल

सत्य-धर्म गुरुदेवनी जय. सत्य अने धर्म अे ज
आपणा गुरुदेव अने अेमनी जय तो ज आपणी जय.

ओम् परिवारना आध्यात्मिक वडा,
स्वयम्सिद्ध, योगीराज, महामुक्त, परमपुरुष,
शिष्योना परमात्मा प. पू. सद् गुरुदेव श्री योगभिक्षुज
महाराजना आध्यात्मिक मानस पुत्र अटले श्री सद्गुरु
समर्पण भिक्षुज (डॉ. सोमाभाई पटेल). तेओश्री
विक्रम संवत् २०७८ वैशाख वद १६ ता. ११-५-
२०२३ ने गुरुवारना रोज कोई पण आगोतरा अंधाश
वीना अेकाअेक ओमपुरी सिधाव्या. तेमनुं आत्म
चैतन्य परम् चैतन्यमां वीलीन थई गयुं. ओचींता ज
बनेल आ आघातजनक बनावथी तेओश्रीना
पारीवारीक, सामाजिक, आध्यात्मिक सर्वे
आत्मियजनोने असह्य आघातनो आंयको लागे ते
स्वाभाविक छे.

आपणे ज्ञाणीये छीअे के समाजमां डेलायेला
अमो, अमण्णाओ, कुरीवाजे, अंधश्रद्धा, स्वार्थ, ईर्ष्या,
असहीष्णुता, मिथ्याअभीमान, मृगजण समान
भौतिक भोगो प्राप्त करी, भोगवी ते द्वारा अंते दुःखने
ज आपनार आत्मासी सुख-शांति प्राप्त करवानी
आंधणी घेलछा वीगेरे जेवा उधई रूपी दुषणो समाजने
भोषलो करी नांभे छे. परिणामे समाजनो बहोणो

वर्गसाया-शाश्वत सुख-शांति प्राप्त करवामांथी वंचीत
रही जाय छे अने जवनभर ताप-परीतापथी पीडतो
-दुःखी थतो रडे छे. प. पू. सद् गुरुदेव ओम्
परमात्मानी प्रेरणाथी ज सौ कोई आवा दुषणोमांथी
समजण पूर्वक मुक्त थई परस्पर प्रेम, सहिष्णुतानी
उमदा भावना सहीत संयम-नियम-सत्य-धर्मभय,
सात्विक-सदाचारी अने वधु ने वधु सत्कर्मो युक्त जवन
जवी साया-शाश्वत सुख-शांति पामे, ते माटे ज्ञानरूपी
सायी समजणनो अनेक माध्यमो द्वारा प्रचार-प्रसार
करी सर्वे जव हिताय-सुभायनुं महाभगीरथ कार्य
जवनभर करता रखा. तेमां श्री सद्गुरु समर्पण भिक्षुज
पण तेनो लाभ वधु ने वधु जनसमुदायने मणे ते माटे
पूज्यश्रीना मार्गदर्शन अने अनुशासनमां रही तन-
मन-धन-वियार-वाणी-वर्तनथी अथाकपणे प्रेम अने
दृढतापूर्वक कार्यरत रखा. तेओश्री भूष-थाक-तरस-उध-
शीयाणो-उनाणो-योमासु जेवा अनेक प्राकृतिक परीबणो
प्रत्ये अउग रही सत् पुरुषार्थ वणथंभ्या सतत करता
रखा. आ बहु तेओ पोते पोताना स्वतंत्र नीडियथी कांई
ज करता नही. केमके तेओश्री अनुशासनमां रहीने ज
बहुजन हिताय-सुभायनुं दरेक कार्य करवाना आग्रही
छता. तेओश्रीना आ उमदा सद्गुणमांथी आपणने
अनुशासनमां रहेवानी सतत प्रेरणा भणती रही छे.

॥ सत्यधर्म गुरुदेव की जय ॥

તેઓશ્રી ડોક્ટર હોવાથી ખુબ વ્યસ્ત રહેતા સાથે સાથે પારીવારીક જવાબદારી પણ ખરી તદ્દઉપરાંત સદ્ગુરુદેવની કેટલીક જવાબદારી અને ઓમ્ પરિવારની જવાબદારી પણ તેમની ઉપર રહેતી. વળી તે નીભાવવામાં ક્યારેક બાધારૂપ વીપરીત પરીસ્થિતિ પણ સામે આવતી, તેનાથી ક્યારે પણ વીચલીત થયા વગર તે સર્વે ઉપર કુનેહ પૂર્વક ગુરુકૃપાએ વીજય મેળવી, સદ્ગુરુદેવના ચીંધ્યા રાહે અડગ રહી દૃઢતાપૂર્વક સર્વ જીવ હિતાય-સુખાયના નિષ્કામ પુરુષાર્થમાં જીવનના છેલ્લા શ્વાસ સુધી તૈલધારાવત કાર્યરત રહ્યા. સદ્ગુરુદેવે પરમકૃપા વરસાવતા તેમનું આધ્યાત્મિક નામકરણ “શ્રી સદ્ગુરુ સમર્પણ ભિક્ષુ” કરેલ. ભિક્ષુનો અર્થ થાય ત્યાગી-ત્યાગ કરનાર. સદ્ગુરુ સમર્પણ ભિક્ષુનો અર્થ થાય શ્રી સદ્ગુરુદેવને સર્વાંગી-સંપૂર્ણ સમર્પીત થઈ જીવવામાં જે કોઈ પરીબળ બાધારૂપ-અંતરાયરૂપ હોય તે સર્વેનો વીના વીલંબે ત્યાગ કરનાર. આમ તેઓશ્રીના આધ્યાત્મિક નામમાંથી પણ સૌને મનુષ્ય જન્મ સાર્થક કરવામાં અનિવાર્ય એવી પોતાના ઈષ્ટ પ્રત્યે સમર્પીત થઈ જીવન જીવવાની સતત પ્રેરણા મળે છે. તેઓશ્રી સદ્ગુરુદેવને તો સમર્પીત હતા જ પરંતુ સાથે સાથે સમસ્ત ઓમ્ પરિવારને પણ સમર્પીત હતા. કેમકે તેઓશ્રી સમસ્ત ઓમ્ પરિવારમાં સદ્ગુરુદેવનું પ્રતિબિંબ નીહાળતા-અનુભવતા. લોકકલ્યાણના આ ભગીરથ કાર્યમાં જો કોઈ સ્વયં સેવક આળસ કે બેદરકારીના કારણે સહેજ પણ ચૂક થાય તો તે માટે તેઓ તેનું પ્રેમથી ધ્યાન દોરતાં, ક્યારેક જરૂર પડે તો તીખી ભાષાનો પણ ઉપયોગ કરી દેતા. ક્યારેક આવું જે કાંઈ વર્તન તેઓ કરતા તેમા માત્ર ગુરુજના જીવનભરના નિષ્કામ સર્વ જીવ હીતાય-સુખાયના મુખ્ય ઉદ્દેશ્યની પૂર્તી વધુ સારી રીતે થાય તે જ તેમનો

હેતુ રહેતો. વાસ્તવમાં તેમના મનમાં કોઈ પણ પ્રત્યે સ્હેજ પણ કડવાશ ક્યારે પણ પેદા થઈ નથી. પૂજ્યશ્રીને હર હાલમાં સર્વાંગી-સંપૂર્ણ સમર્પીત થઈ તથા સાથે સાથે અનુશાસનમાં રહી જીવનના છેલ્લા શ્વાસ સુધી સર્વ જીવ હિતાય-સુખાયના લોકકલ્યાણના ભગીરથ કાર્યમાં અવીરત કાર્યરત રહી તેઓશ્રીએ વીરલ કર્મયોગીનું જીવન જીવી જન્મ સાર્થક કર્યો. પૂજ્યશ્રી ધ્વારા રચાયેલ ઓમ્ પરિવાર રૂપી આધ્યાત્મિક મુમુક્ષુજનો રૂપી ઈમારતના તેઓશ્રી પૂજ્યશ્રી પછી મુખ્ય આધારસ્તંભ હતા. કાયમ માટે સૌ કોઈ એમના માર્ગદર્શન અને અનુસાશનમાં રહીને જ લોકકલ્યાણના કાર્યોમાં પરસ્પર પ્રેમ-સંપ અને વિવેકપૂર્ણ ઉત્સાહથી સમજણ પૂર્વક કાર્ય કરતા રહેલ છે.

ઓમ્ પરિવારના આધ્યાત્મિક વડા, શિષ્યોના પરમાત્મા પ. પૂ. સદ્ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી મહારાજ તા. ૨૪-૨-૨૦૨૩ ને શુક્રવારે બ્રહ્મલીન થયા. તથા ટુંક સમયમાં તા. ૧૧-૫-૨૦૨૩ ને ગુરુવારે શ્રી સદ્ગુરુ સમર્પણ ભિક્ષુજી ઓમપુરી સિધાવ્યા. આમ ખુબ ઓછા સમય ગાળામાં કોઈ આગોતરા ઁંધાણ વીના બનેલ આ આ આઘાતજનક બનાવથી પ. પૂ. સદ્ગુરુદેવના સર્વે આધ્યાત્મિક ભક્તો, શિષ્યો, પ્રેમીજનોના મનમાં સતત એક જ પ્રશ્ન ઘુમરાતો રહ્યો કે ઓમ પરિવારની મુખ્ય આધારશીલા એવા પ. પૂ. સદ્ગુરુદેવ અને આધાર સ્તંભ એવા સદ્ગુરુ સમર્પણ ભિક્ષુજી સદેહે આપણી વચ્ચે હયાત નહી હોવાથી ઓમ પરિવારનું તથા તે ધ્વારા થતા સર્વજીવ હિતાય-સુખાયના સર્વે કાર્યો અત્યાર સુધી જે ક્ષમતાથી સુઆયોજીત રીતે થતા રહ્યા છે તેનું શું થશે ? આવું વિચારવું તે ભુલ ભરેલું છે. કેમ કે તેઓશ્રી હયાત હતા ત્યારે ઓમ્ પરિવારના અડગ આધાર સ્તંભ હતાં જ, પરંતુ તેઓશ્રી સદેહે આપણી વચ્ચે હયાત નથી

॥ સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને તેમની જય તો જ આપણી જય ॥

ત્યારે તેમને જે ઉચ્ચ આદર્શોનું સમસ્ત જીવન દરમ્યાન યુસ્ત પાલન કરી વિશેષ અને વિરલ કર્મયોગીનું જીવન જીવતા રહ્યા. તે આદર્શોને જો આપણે સતત સ્મરણમાં રાખીશું તો તે ઉચ્ચ આદર્શો આપણા સૌ માટે પ્રેરક એવો સુક્ષ્મ આધારસ્તંભ બનીને જે રહેશે તે નીઃશંક છે.

તો આપણે સૌ તેઓશ્રીના આ ઉચ્ચ આદર્શોને હર હાલમાં પ્રેમપૂર્વક અપનાવી સર્વ જીવ હિતાય-

સુખાયના લોકકલ્યાણના મહાભગીરથ કાર્યને અવીરત, વણથંભ્યા, પરસ્પર પ્રેમ-સંપ-સહિષ્ણુતાપૂર્વક સતત આગળ ધપાવવા સંકલ્પબદ્ધ થઈને તેઓશ્રીને સાચી ભાવાંજલિ અર્પણ કરીયે.

અસ્તુ

સત્ય-ધર્મગુરુની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણાં ગુરુદેવ અને તેમની જય તો જ આપણી જય. ઓમ્.....ઓમ્.....ઓમ્.....

ગાયત્રી-અનુષ્ઠાન-સાધના-શિબિર

(સંક્ષિપ્ત દિવ્ય અહેવાલ)

ગતાંકથી ક્રમશઃ

સંકલન : ડૉ. સ.સ.ભિક્ષુ

કુટીરોની રચનામાં વચ્ચે પૂ. ગુરુદેવની મોટી કુટીર અને આજુબાજુ બે નાની કુટીરો અને તેની સામે બાકીની કુટીરો. શ્રી ગુરુદેવની કુટીર સામે એક ચોક, જેમાં વચ્ચે લગભગ વીસેક ફૂટ ઊંચો વળો ઊભો કરેલો જેની પર ઓમ્ ભગવાનની ધજા ફરકાવવામાં આવી હતી. ચોકમાં લગભગ ૧૨૦ માણસો બેસી શકે તેવી જગ્યા હતી. જ્યાં સવારે, સાંજે અથવા જ્યારે પણ પૂજ્યશ્રીને શિબિરાર્થીઓને મળવાની ઈચ્છા થાય ત્યારે એકઠા થતાં.

પહેલાં જણાવી ગયા તેમ કુટીરોની રચના સ્વતંત્ર પ્લોટ જેવી હતી. એકેય દીવાલ બીજી સાથે જોડાએલી નહોતી. થોડીક કુટીરોની દીવાલો અડકેલી હતી પણ દરેક માટે સ્વતંત્ર કુટીર હતી.

કુટીરોનું કામ આગળ ચાલી રહ્યું હતું. પ્રથમ ખેતરને પાણી પાવામાં આવ્યું. પછી એને ખેડવામાં આવ્યું. ખેડ્યા પછી સમારથી સપાટ બનાવવામાં આવ્યું. થોડાક દિવસ ખેતર સુકાયા પછી તેના પર માપ પ્રમાણે લીટા દોરાયા. કુટીરોની રચના માટે ઘાસ(બાજરીના

પૂળા)શ્રી નાથાભાઈએ એકઠા કર્યા. તેઓના સતત પરિશ્રમથી કુટીરો ઊભી થઈ. કુટીરોમાં વપરાતાં વાંસ, વળી વગેરેની શ્રી વસંતભાઈ દેવેના ત્યાંથી ત્રણ મોટી ટ્રક ભરાઈને આવેલી. ભાનુભાઈને ત્યાંથી વીજળીનો સામાન આવેલો, જેમાં વાયર અને હોલ્ડરો ખાસ હતાં.

શ્રી ભાનુભાઈએ પણ ખૂબ સારો સહકાર આપેલો. રાત્રીના બે-ત્રણ વાગે ભાનુભાઈ ગાડી લઈને પલિયડ આવતા. શ્રી દેવે અને શ્રી ભાનુભાઈને પૂછ્યું કે તમારા વાંસ-વળીને કાપવા પડે તો ? બંનેનો એક સરખો જ જવાબ હતો કે અમારાં સારાં નસીબ કે અમને આવો લાભ મળ્યો, ભલે બધા કપાય તોય વાંધો નથી.

ઘાસ ઓછામાં ઓછું દસેક ટ્રક વપરાયું હશે, જેના માટે પૂ. નાથાભાઈએ દોડાદોડ કરેલી. આપણે ઈંટોની દીવાલ બનાવીએ એમ પૂળાની દીવાલ બનાવેલી. કુટીરોની દીવાલ પૂળાની તો બનાવી પણ તેમાંથી હવા તો આવેને. તેને રોકવા કંતાન બાંધવું એમ નક્કી થયું. શ્રી રમણભાઈ (અમારા ફોઈના દીકરા)

॥ સત્યધર્મ ગુરુદેવ કી જય ॥

એ વખતે કડી ગામે એકઝી.એજિ. હતા. તેઓશ્રીએ બારથી પંદર ગાંસડી કંતાન મોકલેલું. કાર્યક્રમ પતે પરત કરવામાં આવ્યું. કંતાન પેટીપેક હતું. તે કુટીરોમાં વપરાયું તેમજ આખી શિબિરની ચારે બાજુ કંતાનની દીવાલ કરવામાં આવી. મંડપ વગેરે પણ કંતાનનાં જ હતાં. રસોડામાં જમવા માટે, પાથરવા માટે પણ કંતાન જ હતું. શિયાળામાં કંતાનને લીધે ઠંડી ઓછી લાગે. કુટીરોનું કામ ચાલતું હતું તે દરમ્યાન ગુરુજનો આંટો તો ખરો જ. શ્રી ગુરુદેવ જાતતપાસ માટે અવારનવાર આવતા. શિબિરના કાર્યક્રમની રૂપરેખા બનાવવામાં મને નથી લાગતું કે પૂ. શ્રીને અમારા જેટલી પણ નિદ્રા મળી હોય. સતત કાર્યકરત રહીને પૂ. શ્રીએ શિબિરનાં તમામ પાસાંઓનું અવલોકન કરેલું, સંભાળ રાખેલી.

સભામંડપ મોટો બનાવવામાં આવેલો. એક બાજુ કુટીરો અને બીજી બાજુ સભામંડપ તૈયાર થયો. સભામંડપના મુખ્ય દરવાજે ‘નિર્વિકલ્પ મુક્તિધામ’ નામ મુકવામાં આવ્યું. દરવાજો ગોળાકાર હતો. સભામંડપની બીજી બાજુ રસોડું તૈયાર કરવામાં આવ્યું. રસોડું પણ ખાસ્સું મોટું હતું એક સાથે બસો (૨૦૦) વ્યક્તિ બેસીને પ્રસાદ લઈ શકે તેવી વ્યવસ્થા કરવામાં આવી. કુટીરોની બાજુમાં પૂ.શ્રી માટે જાજરૂ બનાવવામાં આવ્યું અને શિબિરાર્થીઓ માટે પણ અલાયદાં જાજરૂ બનાવવામાં આવ્યાં. ગણતરી પ્રમાણે શિબિરની ચારે દિશામાં જાજરૂ મૂકવામાં આવ્યાં. બાથરૂમ આઠેક બનાવ્યાં.

કૂવામાંથી નીકળતા તાજા પાણીની વ્યવસ્થા કરવામાં આવી જેથી જે ગરમ પાણીથી સ્નાન કરતા ન હોય તેમને ઠંડી ન લાગે. ગરમ પાણીની વ્યવસ્થા તો હતી જ.

ગામ થી શિબિરની જગ્યા સુધી ઓમ્ ગુરુઓમ્ની ધજાઓ ફરકાવવામાં આવી જેથી અજાણ્યા

માણસને શોધવામાં તકલીફ ન પડે. ગામથી શિબિર સુધી નિશાનીવાળા બોર્ડ પણ મૂકવામાં આવ્યાં.

બહેનો માટે જાજરૂ અને બાથરૂમ અલગ બનાવવામાં આવ્યાં હતાં. દરેકની મર્યાદાઓ સચવાય તે રીતે બાથરૂમ અને જાજરૂ કંતાન અને ઘાસના જ બનાવવામાં આવ્યાં હતાં.

ખેતરમાં પ્રવેશવા માટે દરવાજો બનાવવામાં આવ્યો. તેની નજદીક મહેમાનો માટેનો વિભાગ બનાવ્યો. ભાઈઓ અને બહેનોના વિભાગ અલગ અલગ હતાં અને તેની થોડીક નજીક જાજરૂની વ્યવસ્થા તો ખરી જ. મહેમાનોનાં વાહનો માટેની જગ્યા પણ નક્કી કરવામાં આવી. એક સાથે ત્રણસો ગાડી ઊભી રહી શકે તેટલી વિશાળ જગ્યા તૈયાર કરી. જરૂર પડે એસ.ટી., મેટાડોર માટેની પણ વ્યવસ્થા રાખેલી. શિબિરના સમય દરમ્યાન પૂ.ગુરુદેવના દર્શને જે આવે કે શિબિર જોવા આવે કે પછી શિબિરાર્થીઓને મળવા આવે તે બધાનું મહેમાન-કક્ષમાં સ્વાગત થતું, ભોજનના સમયે ભોજન અને પ્રસાદના સમયે પ્રસાદનો દરેકને લાભ મળતો અને આ સર્વે પૂ.શ્રીના આદેશના પાલન સાથે થતું. આ થઈ શિબિરાર્થીઓ માટે અને મહેમાનો માટેની વ્યવસ્થા.

રસોડું શ્રી ગંગારામભાઈ પુરોહિતને સોંપવામાં આવ્યું. રસોડાના માસ્ટર ગણાતા શ્રી ગંગારામભાઈ પૂ.શ્રીના પ્રિય પાત્ર હતા. તેમની રસોઈ પૂજ્યશ્રીને અનુકૂળ આવતી. ગંગારામભાઈની કાર્યશક્તિ અને ભાવના અવર્ણનીય હતી. “નિર્વિકલ્પ મુક્તિધામ” માં કોઈપણ જાતના વ્યસનની છૂટ નહોતી. એટલે કે ચા-પાણી, કોફી, બીડી, સીગરેટ વગેરેની છૂટ નહોતી. મહારાજ(રસોઈયા)ને તો આ બધું જોઈએ જ. ઠંડીના વાતાવરણમાં ખાસ જોઈએ. પણ ગંગારામભાઈ યુસ્ત

॥ સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને તેમની જય તો જ આપણી જય ॥

રીતે નિયમપાલન કરાવતા. બધાં જ રસોઈઆ અને મદદનીશ સર્વ જાતના વ્યસનથી મુક્ત રહેતા. આ બધાના કારણે દસ દિવસમાં લગભગ ત્રણ ટુકડીઓ બદલાણી. એકવખત રાત્રીના બાર વાગે રસોઈઆ જતા રહ્યાં આથી અમે ગંગારામભાઈને ગાડી આપી અને તેઓ સવારના ચાર વાગે બીજી આખી ટુકડી લઈને હાજર થઈ ગયા. જો રસોયો એમ કહે કે મારે ચા-બીડી વગર નહીં ચાલે તો ગંગારામભાઈ કહે મારે તારા વગર ચાલશે. અને હકીકતમાં તેના વગર તેઓ ચલાવી લેતા. આવું હતું તેમનું જવાબદારીભર્યું કાર્ય. જવાબદારી સંભાળ્યા પછી તેનો તેઓ સંપૂર્ણ મક્કમતાથી નિભાવી જાણે. પોતે જાતે બ્રાહ્મણ હતા. ઈન્કમટેક્ષમાં નોટીસ-સર્વર તરીકે ફરજ બજાવતા.

ગંગારામભાઈનું રસોડું એકદમ ચોખ્ખું હોય. કોઈપણ વ્યક્તિ પગરખાં પહેરીને રસોડામાં જઈ ન શકે. રસોડું શરૂ કરે તે પહેલાં પૂર્ણ શ્રદ્ધાથી ચોખ્ખા ઘી નો દીવો કરે અને રસોડું પતે નહિ ત્યાં સુધી દીવો પ્રગટેલો જ રાખે. રસોઈ પૂર્ણ થાય એટલે પૂ. ગુરુદેવને કે અગ્નિદેવને અર્પણ કર્યા સિવાય રસોઈને અડકવા દેતા નહી. કોઈને ભૂખ લાગી હોય તો તેની અને નાનાં બાળકોની દૂધની વ્યવસ્થા તેઓ રાખતા. બાળકનું દૂધ મા ભૂલી જતી પણ ગંગારામભાઈની પાસે હોય જ અને તે પણ ચોવીસ કલાક.

તેઓ શિબિર દરમ્યાન સવારે સાડાત્રણ વાગે ઊઠે, ભઠ્ઠા પર મોટું તપેલું ચઢાવે અને તેમાં પાણી જાતે ભરે. ઓછામાં ઓછી વીસ ડોલ પાણી ભરે. ખૂબ જ ગરમ રાખે એટલે અડધી ડોલ ગરમ પાણીમાંથી બે ડોલ પાણી થાય. શિબિરાર્થીઓને જોઈએ તેટલું પાણી અને બીજું પાણી જાતે જ ઉમેરે. પ્રસાદ લગભગ છ વાગે લેવાય ત્યાં સુધી તેઓ ગરમ પાણી માટે જાતે જ ઊભા

રહે. સ્નાન કરવા માટે શિબિરાર્થી કે મહેમાનને ઈચ્છા થાય તેટલું ગરમ પાણી મળતું.

સવારે છ થી સાતમાં દૂધની પ્રસાદી અપાતી. લગભગ ૨૦૦ મી.લી. જેટલું દૂધ અપાતું. સવારે ગરમ શીરાની પ્રસાદી અપાતી પણ શિબિરાર્થીઓની વિનંતી અને પૂ. ગુરુદેવના આદેશથી એ રદ કરેલી. દૂધ પછી બપોરે લગભગ ૧ થી ૨માં બપોરનો ભોજન-પ્રસાદ લેવાતો. રાત્રે ૭ થી ૮માં રાત્રીનો પ્રસાદ લેવાતો. બપોરે લગભગ ૨૦૦ થી ૨૫૦ અને રાત્રે ૧૫૦ થી ૨૦૦ માણસો પ્રસાદ લેતા. શિબિરાર્થી સાથે કોઈપણ મહેમાન હોય કે કોઈપણ અગ્રણી વ્યક્તિ હોય તેમને પ્રસાદના સમયે પ્રસાદ લેવાનો વિનંતીપૂર્વક આગ્રહ કરાતો અને દરેક વ્યક્તિ પ્રસાદ લઈને જ જતી.

રસોઈમાં પૂ ગુરુદેવના આદેશ મુજબ પૌષ્ટિકતાને અગ્રીમતા અપાતી. ઘી, માખણ, દૂધ વધારે વાપરવાની કોશિશ થતી. તળેલા, તીખા, ઓછા, લસણ, ડુંગળી, આમલી વગેરે વપરાતા નહીં શાકભાજી પણ એવાં પસંદ કરાતાં જે પચવામાં સહેલા હોય. આવું હતું ગંગારામભાઈની દેખરેખ નીચેનું રસોડું.

કુટીરોના પ્લાનિંગ અને બાંધકામ માટે પૂ. શ્રી મંગળભાઈ અને પૂ. શ્રી દાસભાઈ (પુરુષોત્તમદાસ) અને અમારા મોટાભાઈ. એમાંના દાસભાઈ અમુક રીત રિવાજોમાં ઓછું માને. એમણે જોયું કે શિબિરની શરૂ થવાની તારીખ નજીક આવી રહી છે અને એટલા સમયમાં કુટીરો બંધાશે નહી. તેથી દાસભાઈએ ઓફિસમાં રજાઓ મૂકી દીધી અને રાતદિવસ ખેતરમાં જ રહીને કુટીરો બંધાવાનું કામ પોતાના હસ્તક લઈ લીધું. તેઓ પ્લાનિંગ પ્રમાણે કુટિરો બંધાવી તેમજ શિબિરની જરૂરિયાત પ્રમાણે બંધાયું ત્યાં સુધી હાજર રહ્યા. આ છે મોટાભાઈનો પોતાના નાના ભાઈ પ્રત્યેનો

॥ સત્યધર્મ ગુરુદેવ કી જય ॥

પ્રેમ. કોઈક કહ્યું કે તમે આવા બધામાં માનતા નથી અને આ તમે જ બનાવ્યું એટલે તમે માનો છો. ત્યારે પૂ. દાસભાઈએ જવાબ આપેલો કે હું માનું કે ન માનું પણ મારો ભાઈ તો માને છે ને? મારા નાના ભાઈએ આ કામ ઉપાડ્યું છે એટલે એ કામ સમયસર પૂરું ન થાય તો તેની આબરૂ જાય અને તેની આબરૂ જાય તેની આબરૂ જાય એટલે મારી જ ગયેલી છે ને? આવા પૂ. મોટાભાઈ ને વંદન.

કુટીરો બાંધવાની શરૂઆત થઈ. પ્લાનિંગ પ્રમાણે થાંભલીઓ ઊભી કરવામાં આવી. અને અંદર ઓટલા બનાવવામાં આવ્યાં. ઓટલાઓનું લીંપણ પૂ. મોટીબેન ડાહીબેન તથા હીરાબેને સંભાળ્યું સાથે કુટુંબની અન્ય બહેનોનો સહકાર તો ખરો જ. અમારા કુટુંબના એટલે કે અમથાબાપાનાં દીકરા-દીકરીઓ-જમાઈઓ-પૌત્રો-પૌત્રીઓ તથા પૂ. કરસનકાકાનાં પુત્રો-પુત્રીઓ એક અવાજે અને એક જ નેતૃત્વ હેઠળ રાત-દિવસ કામ કરવા લાગ્યાં પોતે ભાઈ છે કે દીકરો છે કે વહુ છે કે દીકરી છે કે જમાઈ છે એવા સર્વ પ્રકારના અહમ્ છોડીને સૌ કામે લાગી પડેલાં. આ લખીએ છીએ ત્યારે અમારી આંખમાંથી અશ્રુધારાઓ વહી રહી છે. અમે અત્યારે વિચારીએ છીએ કે અમે આટલા બધા પ્રેમના અધિકારી હતા? કે પૂ. શ્રીનો પ્રેમ હતો? કે પૂ. શ્રીની કૃપા હતી? આમ તો અમે પ્રથમથી જ આખા કુટુંબના બહુજ લાડકા હતા અને છીએ. આ પ્રેમ જાળવી રાખવા માટે પૂ. ગુરુદેવને પ્રાર્થના કરું કે અમને સૌને સાચી સમજણ આપે. આજે અમારા બા છન્નુ વર્ષનાં છે અને અમને પણ સત્તાવન વર્ષ થયાં છે તોય અમે બાના ખોળામાં માથું મૂકીને આજે પણ સૂઈએ છીએ અને અનેરો આનંદ પ્રાપ્ત કરીએ છીએ. આ બધો પૂ. શ્રીની કૃપાનો પ્રભાવ છે. આખા ખેતરમાં પૂ. બાલચંદભાઈ (અમારા

દાદા)નો પરિવાર પથરાયો હતો, અને તેમના દ્વારા સશિસ્ત કામ આગળ વધ્યું હતું.

કુટીરોના થાંભલા ઊભા થયા. ઓટલા લીંપાઈ ગયા. હવે આજુબાજુ અને ઉપર ઘાસ પાથરવામાં આવ્યું. ઘાસ બાંધવાનું અને ઉપર નાખવાનું કામકાજ પૂ. નાથાભાઈ અને પૂ. કાકાશ્રીના નેજા હેઠળ હતું. કુટીરોને ઘાસની દીવાલો થયા પછી કંતાન બાંધવામાં આવ્યું. ઘાસની વચ્ચેની જગ્યામાંથી પવન ન આવે અને ડિસેમ્બરની જોરદાર ઠંડીથી બચાય તે માટે કંતાન બાંધવામાં આવ્યું. કુટીરની અંદર ખાટલા પાથરવામાં આવ્યા. ખાટલામાં બે ગાદલાં અને બે ઓઢવા માટે એમ દરેક કુટીર ખાતે ચાર ગાદલાં આપવામાં આવ્યાં. દરેક કુટીરમાં પૂર્વ દિશામાં ગાયત્રી મંત્ર (છાપેલો) કે જે પાંચેક ફૂટ દૂરથી આરામથી વાંચી શકાય તેવી રીતે ટીંગાળવામાં આવ્યો. કુટીરને ઘાસનો દરવાજો કરવામાં આવ્યો જેથી આરામથી બંધ કરી શકાય. દરેક કુટીરના પાંચ ફૂટ થાંભલા ઊંચા હતા જેની પર ઓમ્ ગુરુ ઓમ્ની ધજાઓ ફરકે. દરેક ધજાને એક એક સળિયામાં પરોવીને બાંધવામાં આવી. ચાર કુટીર વચ્ચે નાના ચોક જેવું પડતું. કુટીરોના પ્લાન પરથી તેનો અંદાજ આવશે. આ હતી કુટીરની વ્યવસ્થા-રચના.

પૂ. શ્રીની કુટીર બીજી કુટીરો કરતાં અલાયદી હતી. પૂ. શ્રીને સૂવા ઉપરાંત બીજા પાંચ સાત માણસો અંદર બેસી શકે તેવી કુટીર હતી. પૂ. શ્રીની કુટીરમાં ખાટલાને બદલે મોટી પાટો મૂકવામાં આવી હતી જે પાટ ૬/૨' ૪' ની હતી એટલે કુટીરનું માપ લગભગ ૧૬' ૧૧' નું હતું. પૂ. શ્રી આ કુટીરમાં રહીને શિબિરનું સંચાલન કરતા. સંચાલન જ નહીં પણ નાનાં-મોટા સર્વેનું સાવધાનીપૂર્વક ધ્યાન રાખતા. પૂ. શ્રી પોતાનું નાનું-મોટું કામ જાતે જ કરતા.

॥ સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને તેમની જય તો જ આપણી જય ॥

સભામંડપ પણ ખાસ્સો મજાનો મોટો હતો. કુટીરોમાં જવા માટે સભામંડપમાં થઈને જવાતું ૮૦' ૪૦' લગભગ માપ હતું. સ્ટેજ પણ પાટોનું જ બનાવેલું હતું. સ્ટેજ પર પૂ.શ્રીની મોટા કદની છબી હતી અને છબીની બંને બાજુ ઓમ્ નારાયણની છબી હતી એટલે ઓમ્ગુરુ ઓમ્નો મંત્ર બનતો હતો. (ૐ + ગુરુદેવનો ફોટો + ૐ)= ઓમ્ ગુરુ ઓમ્

સભામંડપમાં પ્રથમથી જ પાણી છાંટીને ધૂળ ન ઉડે તેની કાળજી લેવાઈ હતી. છેલ્લા દિવસે એટલે કે શિબિર શરૂ થયાના આગલા દિવસે સભામંડપને સાફ કરવા માટે પૂ.શ્રીએ સાવરણો પોતાના હાથમાં લીધો હતો અને જાતે જ સાવરણાથી સાફ-સૂફી કરી હતી. પૂ.શ્રી આવી જ રીતે સૂક્ષ્મ સાવરણાથી આપણા તન-મનમાં રહેલો ક્યરો સાફ કરે છે જેનો આપણને અંદાજ પણ આવતો નથી, આપણને ખબરેય પડતી નથી.

દર રવિવારે બપોર પછી ગુરુજીની સાથે પલિયડ જતા. પલિયડના આ બધા કાર્યક્રમ દરમ્યાન ગુરુજીએ એક પ્રાર્થના અને ભજનની રચના કરી જે આજે પણ સ્વાધ્યાયમાં આપણે સૌ પ્રાર્થનાના રૂપમાં ગાઈએ છીએ.

સભામંડપનાં છજાંથી બધા થાંભલા ઊંચા કાઢેલા હતા અને તેની પર મોટી ધજાઓ ફરકાવેલી હતી.

આમ શિબિરની કુટીરો અને સભામંડપની ધજાઓ, થોડોક પવન આવતાં ખૂબ રમણીય લાગતી. થોડોક પવનમાં ફરકતી ધજાઓ જાણે ઓમ્ ગુરુ ઓમ્ના મંત્રનું લખાણ અને વાચિક જાપ કરતી હોય તેવું લાગતું. આ દૃશ્ય જોઈ મનના તમામ ઉચાટ સમી જતા અને મનના ઉચાટ સમે પછી અંદરનો જે આનંદ ઊભરાય તેનું તો વર્ણન કેવી રીતે કરવું! વર્ણન(શબ્દોમાં)કરવાથી સર્વે અધૂરું ભાસે.

પલિયડ ગામના ગોંદરેથી (નિર્વિકલ્પ મુક્તિધામ) સુધી રસ્તાની બંને બાજુ ઓમ્ ગુરુ ઓમ્ની ધજાઓ ફરકતી હતી તથા રસ્તાની બંને બાજુ શિબિરના સ્થળે જવા દિશા સૂચક ચિહ્નો મુકાયાં હતા. અજાણી વ્યક્તિને બસમાંથી ઊતર્યા પછી શિબિર સુધી પહોંચવામાં કોઈ તકલીફ ન પડે તેવી વ્યવસ્થા કરાઈ હતી. આમ ગુરુદેવની કૃપાથી શિબિર માટેની કુટીરો, મંડપ, સ્ટેજ, જાજરૂ-બાથરૂમ તથા પાર્કિંગની વ્યવસ્થિત, પ્લાનિંગ પ્રમાણે રચના થઈ. છપાવેલ પત્રિકાઓથી આમંત્રણ અપાઈ ગયાં. વળતા જવાબ પણ આવવા લાગ્યાં, કોણ કેટલા દિવસ જાપમાં બેસવાનો લાભ લેશે તે પણ નક્કી થઈ ગયું. કુલ કેટલા સાધકો લાભ લેશે તેનો અનુક્રમ તૈયાર થઈ ગયો. આ તમામે કામ પૂ. ગુરુદેવે સ્વહસ્તક રાખીને વ્યવસ્થિત રીતે કર્યું હતું. પૂ. શ્રીએ બધાંજ અરજીપત્રકો પોતે જ તપાસ્યાં હતાં.

શિબિરમાં લાભ લેનાર શિબિરાર્થીને નીચેની વસ્તુઓ લાવવાની હતી.

૧. નાનો બિસ્તરો
૨. પોતાનો પ્યાલો, નાની ડિશ, ચમચી, ચપ્પુ, નાનીકાતર, સોય વગેરે
૩. પોતાની માળા, પેન્સિલ, નોટબુક વગેરે
૪. ગરમ આસન
૫. ગોમુખી તથા નાની વોટરબોટલ
૬. પોતાનાં બે થી ત્રણ જોડ કપડાં, ટુવાલ, નેપકિન વગેરે
૭. નાની બેગ, અરીસો, દાંતિયો.

શિબિરાર્થીઓ માટેનો કાર્યક્રમ પણ પૂ. ગુરુદેવશ્રીએ બનાવ્યો હતો જે યાદ આવે છે તે નીચે પ્રમાણે છે.

॥ સત્યધર્મ ગુરુદેવ કી જય ॥

૧. ૪ થી ૬- સવારે- નિત્યક્રમ
૨. ૬ થી ૬-૩૦ પ્રાર્થના
૩. ૬-૩૦ થી ૭-૦૦ હળવો નાસ્તો
૪. ૭ થી ૮ પ્રભાત ફેરી કે તેવો કોઈ કાર્યક્રમ
૫. ૮ થી ૧૨ જાપ
૬. ૧૨ થી ૩ આરામ, પ્રસાદ
૭. ૩ થી ૭ જાપ
૮. ૭ થી ૮ સાદું ભોજન
૯. ૮ થી ૧૦ પાતંજલ યોગદર્શન પર પ્રવચન
૧૦. ૧૦ થી ૫ શયન

ઉપરના કાર્યક્રમમાં સમયાનુસાર જાપ સિવાયમાં ફેરફાર થતો. ઘણી વખત રાત્રે પણ પદયાત્રા થતી.

શિબિરાર્થીએ પાળવાના નિયમો.

૧. કોઈપણ જાતનું વ્યસન-કોફી-ચા-બીડી વગેરે-બંધ
૨. શિબિરાર્થીએ સમય પ્રમાણે વર્તવું ફરજિયાત.
૩. સાત્ત્વિક ભોજન

તા.૨૧ મી ડિસેમ્બરે લાભ લેવા ઈચ્છતા સર્વે શિબિરાર્થીઓ આવી પહોંચ્યા. દરેકને પોતાની કુટીર સોંપાઈ અને કાર્યક્રમની રૂપરેખા અપાઈ. નૈસર્ગિક વાતાવરણમાં પગ દેતાં જ આનંદ થતો. પૂ.શ્રીની હાજરી માત્રથી વાતાવરણ ઓર નૈસર્ગિક લાગતું. રાત્રે પ્રાર્થના કરી ઓમ્ નારાયણની ધજા ફરકાવી સર્વે શિબિરાર્થીઓ પોતાની કુટિરમાં આરામ કરવા ગયા.

૨૨ મી ડિસેમ્બરે સવારે ખુદ ગુરુજી પણ પાંચ વાગે તૈયાર હતા. નક્કી થયેલા કાર્યક્રમ પ્રમાણે સૌ ગુરુદેવની કુટિર સામેના ચોકમાં, જ્યાં લગભગ વીસેક ફૂટ ઊંચે ઓમ્ નારાયણની ધજા ફરકતી હતી, ભેગા થયાં. કાર્યક્રમની પ્રાર્થના સાથે શરૂઆત થઈ. પ્રાર્થના

પછી પૂ. ગુરુદેવે આશીર્વાચન આપતાં શિબિરના કાર્યક્રમની રૂપરેખા આપી તથા શિબિરનો અર્થ સમજાવ્યો. શિબિરાર્થીએ કેવી રીતે વર્તન કરવાનું છે તે સમજાવ્યું. પૂ. શ્રીએ જણાવ્યું કે રસોઈયો રસોઈ બનાવે, બનાવેલી સુંદર વાનગીઓ પીરસે અને કદાચ તે આપણાં મોંમા મૂકે પણ આપણે તે ગળે ઉતારીએ નહીં તો રસોઈયો શું કરે? નસીબ આપણાં ?

આમ સવારના આશીર્વાચનમાં જીવન જીવવા કામ લાગે તેવું કાંઈકને કાંઈ દરેકને મળતું. પ્રાર્થના વખતે જ પૂ. ઓમ્ ભગવાનની આરતી ઉતારવામાં આવતી. કોઈને પણ આરતીમાં કે ગમે ત્યાં પાઈપૈસો ન મૂકવાની વિનંતી કરાઈ હતી. દસેદસ દિવસમાં દરેક દરેક દિવસની સવારે પૂ. ગુરુદેવ પાસેથી આશિષ-પ્રસાદ રૂપે કાંઈક નવું જ મળતું, જેનાથી મન તૃપ્ત થતું.

૬-૩૦ થી ૭માં દૂધ અપાતું, મસાલાવાળું દૂધ શ્રી ગંગારામભાઈ ઘણી વખત સ્વહસ્તે પીરસતા. ગરમ ગરમ દૂધ પીને શિબિરાર્થીઓ પાછા એકઠા થતા અને પ્રભાતફેરી નીકળતી. દરરોજે દરરોજ જુદી જુદી ધૂનો સાથે ખેતરમાંથી ગામમાં અને ગામમાં પણ આખા ગામની ફરતે તથા મંદિર-મહાદેવમાં ઢોકડ, મંજીરા વગેરે સાથે ધૂન બોલાતી. એકદમ તાલમાં બોલાતી અને નિત્ય નવી ધૂનો બોલતાં ગામ લોકોને ખૂબજ આનંદ થતો. અને અમને તો જે આનંદ થતો તેનું વર્ણન થઈ શકે તેમ નથી. મને યાદ છે ત્યાં સુધી ચાલુ ધૂને મને એક માજીએ બહાર ખેંચી કાઢીને માથે ચુંબન કર્યું હતું અને આશીર્વાદ આપતાં બોલ્યાં હતા કે ધન્ય છે તારા માતાપિતાને. તારે કારણે આવા સંત શિરોમણીના દર્શન કરી અમે ધન્ય થઈ ગયાં. આટલી નાની ઉંમરમાં તે પોતાના જીવનનું કલ્યાણ કરવાની તક ઝડપી છે તે તારા સંસ્કાર અને તને ધન્ય છે. આટલું સાંભળી હું ખૂબ જ

॥ સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને તેમની જય તો જ આપણી જય ॥

ખુશ થયો. મારા ગુરુજીની કદર થઈ રહી છે તે સાંભળી હું અનેરા આનંદમાં આવી જતો. ગામ લોકો પણ પ્રભાતફેરીમાં જોડાતા.

પ્રભાતફેરી પત્યા પછી સર્વે જાપમાં બેસી જતા. જાપમાં બેઠા પછી શિબિરનું વાતાવરણ એકદમ શાંત લાગતું. તેટલા સમય માટે પક્ષીઓ પણ ચૂપ રહેતા લાગતાં, રસોડામાં પણ અવાજ એકદમ ઓછો થતો. જાપ દરમ્યાન સર્વે પોતાનાં કામકાજ શોર બકોર વગર કરી લેતાં. દરેક શિબિરાર્થી કેટલા જાપ કરે છે તે પોતાની નોટબુકમાં નોંધતા. શિબિરાર્થીઓ લગભગ બારેક વાગે બહાર નીકળતા. દરેક કલાકે ઘંટ વગાડવામાં આવે તેથી સમયનો અંદાજ આવે.

બાર વાગ્યા પછી જે કોઈ સવારના નિત્યક્રમથી વંચિત હોય તે પતાવતા. સવારે ઠંડીમાં સ્નાન ન કરી શક્યા હોય તેઓ સ્નાન કરતા, કપડાં ધોઈ લેતા અને જેઓને સભામંડપમાં અથવા પોતાની કુટીરમાં ધ્યાનમાં બેસવાની ઈચ્છા હોય તેઓ તેમ કરતા. મારા જેવા ઊંઘતા.

બપોરના પ્રસાદના સમયે ઘંટ વાગતાં જ સૌ પોતાના પ્યાલા લઈને આવી જાય. આ પહેલાં શ્રી ગંગારામભાઈ પૂ. ગુરુદેવનો પ્રસાદ જાતેજ લઈને જતા. એમનો પ્રસાદ નીકળ્યા પછી જ પ્રસાદ લેવાનો ઘંટ વાગાડતા. સર્વે શિબિરાર્થીઓ હરોળમાં બેસીને પતરાળા-દડિયામાં પ્રસાદ લેતા. પતરાળા, દડિયા, પ્રસાદ ક્રમબદ્ધ પિરસાતું. સર્વે પિરસાઈ રહ્યા પછી જય બોલાતી. પીરસવાનું ચાલુ હોય ત્યારે ધૂન બોલાતી. જય બોલાયા પછી જ સર્વે શિબિરાર્થી પોતાનો પ્રસાદ લેવાનું શરૂ કરતા ઉપવાસવાળાને, મોળું ખાનારને કે અનુષ્ઠાન કરનારને તે જ પ્રમાણે વ્યવસ્થા થતી. ભોજન પતાવ્યા પછી દરેક વ્યક્તિ પોતાની પતરાળી નિચત થયેલી જગ્યાએ મૂકી આવતા. પછી પોતપોતાની કુટિરમાં આરામ કરતા.

કોઈક પાછા કપડાં, સ્નાન વગેરે પતાવતા. લગભગ પોણા ત્રણેક વાગે પાછી દોડાદોડ થતી અને ત્રણ વાગ્યાનો ઘંટ વાગતાં સર્વે શિબિરાર્થીઓ પાછા પોતાની કુટીરોમાં ગોઠવાઈ જતા અને પછી એક ચિત્તે જાપ કરતા. પાછા છ થી સાતના ગાળામાં સર્વે સાયં-પ્રાર્થના માટે કુટીરો વચ્ચે આવેલા ખુલ્લા ચોકમાં એકઠા થતા. જ્યાં સાયંપ્રાર્થના કરી પૂ. શ્રીના આશીર્વાચન સાંભળી સર્વે ફરવા નીકળતા. ઘણી વખત પૂ. ગુરુદેવ જાતે જ જુદા જુદા રસ્તે ફરવા લઈ જતા.

વચ્ચેના સમય દરમ્યાન પૂ. શ્રી પોતાની કુટિરમાં બેઠા બેઠા પોતાનાં કામ જાતે જ કરતા. શિબિર દરમ્યાન પૂ. શ્રીએ એક ક્ષણનો આરામ કર્યો હોય તેવું લાગતું નથી.

રાત્રીના ભોજનનો ઘંટ વાગતાં બધા શિબિરાર્થીઓ રસોડે હાજર થઈ જતા. ઘણા શિબિરાર્થી એક સમય જમતા. તેઓને દૂધ કે છાશનો પ્રસાદ અપાતો. રાત્રી ભોજન પતાવ્યા પછી સૌ સભામંડપમાં એકઠા થતા જ્યાં પૂ. શ્રી પાતંજલ યોગદર્શન પર પ્રવચન આપતા.

જાપ દરમ્યાન મને ઊંઘ આવતી એટલે જાપનો પૂરો લાભ મળતો નહીં, છતાં લાભ લેવાની પૂરી કોશિશ ચાલુ હતી. પૂ. શ્રી જાપના સમય દરમ્યાન દરેક દરેક કુટીરે આંટો મારતા, કોણ ઊંઘે છે તેનું ધ્યાન રાખતા. જાપ દરમ્યાન પૂ. શ્રી ચારે બાજુ આંટા મારી બાકીનું પણ પોતાની નજર તળે રાખતા. ઘાસ અને કંતાનથી બનાવેલી કુટીર કેટલી જોખમી છે તેનો અંદાજ આવવો મુશ્કેલ છે. જેની સતત ચિંતા પૂ. શ્રી કરતા અને કોઈપણ જાતનું અજુગતું ન બને તેની કાળજી રાખતા. પોતાના પિતા પણ પોતાનાં બાળકોને વહેતા મૂકી આરામ કરે છે. પણ આ તો પિતાનાય પિતા!

॥ સત્યધર્મ ગુરુદેવ કી જય ॥

રાત્રે પાતંજલ યોગદર્શન પરનાં પ્રવચનો સાંભળવા ગામલોકો પણ આવતા અને લાભ લેતા. જે દિવસે પ્રવચન ન હોય તે દિવસે ભજનોની રમઝટ ચાલતી. કોઈપણ કાર્યક્રમ રાત્રીના દસ વાગે બંધ થતો અને સર્વે શયન માટે પોતાની કુટીરોમાં ગોઠવાતાં. ખૂબ જ ઠંડીના કારણે સર્વે ગાદલામાં લપાઈ જતા. રાત્રે ૧૦ થી સવારના ૫ વાગ્યા સુધી શયન થતું.

શિબિર અને શિબિરાર્થીઓના રક્ષણ અર્થે દર આઠ કલાકના અંતરે ફરજ (પહેરો) ગોઠવવામાં આવ્યો હતો. આના મુખ્ય સંચાલક શ્રી બાબુભાઈ દેસાઈ હતા. બાબુભાઈ શિબિર શરૂ થઈ ત્યારથી જ રાત-દિવસ ખેતરમાં જ રહેતા. કોઈપણ જાતની મહેનતથી થાકતા નહીં. અમદાવાદ તેમનું નામ હતું. શિબિર પૂરી થયા પછી પણ બાબુભાઈ દસ દિવસ ખેતરમાં જ રહ્યા હતા.

કોઈ તો શિબિરમાં વેપારી-વૃત્તિથી આવતા હોય છે. તેઓ સીધા-સાદા માણસોને ફસાવવાની, ઊંધા માર્ગે દોરવાની કોશિશ કરતા હોય છે. પણ પ.પૂ. ગુરુદેવ ચોવીસ કલાકની સાવધાનીએ રક્ષણ કરતા હોય છે. કોઈ વળી ભ્રમો અને વહેમો ફેલાવવાનો પ્રયત્ન કરતા હોય છે. તેઓ થોડાક માણસોને લઈને તેનો પ્રયત્ન કરતા, પણ પ.પૂ. ગુરુદેવની જાગતી ચોકીના કારણે તેઓ કોઈ સફળ થઈ શકતા નહીં. વહેમો અને ભ્રમોનું તો “ભ્રમણાભૂતના ભૂક્કા બોલાવનાર” પ.પૂ. ગુરુદેવની હાજરી માત્રથી જ મોત થઈ જાય. પ્રેમ અને કરુણાના સાક્ષાત્ સ્વરૂપ પૂ. ગુરુજીના ચરણોમાં છેવટે જે ભાઈએ પ્રયત્નો કર્યા પણ સફળ ન થયા તે સૌ ઝૂકી જાય ! પારસમણિના સ્પર્શથી લોહું પણ સોનું બની જાય !

એક વખત એક શિબિરાર્થીએ ઘેર જવાની રજા માંગી. કારણ પૂછતાં જાણવા મળ્યું કે તેઓને પ્રસાદ પ્રતિકૂળ છે. એમને તે તકલીફ દૂર કરવાની ખાત્રી

મળતાં પાછા વળ્યા. પણ બીજા દિવસે કોઈને પણ પૂછ્યા વગર ચિઠ્ઠી મૂકીને જતા રહ્યા.

એક વખત સાંજના સમયમાં અમારા અનુજ ભાઈશ્રી અરવિંદભાઈ ફરજ પર હતા. મહેમાનકક્ષ દરવાજાની આગળ જ હતો. તેમાં પણ સૂવા, બેસવાની સગવડ હતી. ભાઈઓ તથા બહેનો માટે અલગ વ્યવસ્થા હતી. તેઓ ફરજ પર હતા ત્યારે એક ભાઈ આવ્યા. તેઓની રીતે દાદાગીરી કરવા લાગ્યા. આવતાંની સાથે હુકમથી “ગુરુજીને મળવું છે” એમ જણાવ્યું. અરવિંદભાઈએ નમ્રતાથી સમજાવ્યું કે ગુરુજી અત્યારે જાપમાં છે. અને તેઓએ અત્યારે મળવાની ના પાડી છે. અત્યારે તમે મહેમાન કક્ષમાં બેસો. વધારે પડતા તેમના હઠાઝથી અરવિંદભાઈ ખિજાયા અને જણાવી દીધું કે ગુરુજીની આજ્ઞાનું સંપૂર્ણ પાલન થશે, પછી ગમે તે થાય અને આપ ગમે તે હો. અવાજ આવતાં પૂ.શ્રી બહાર આવ્યા અને મામલો થાળે પાડ્યો.

દરરોજ કેટલા મંત્ર થયા તેનો સરવાળો થતો. પછી યજ્ઞકુંડ તૈયાર કરવામાં આવ્યો. છેલ્લા બે દિવસ લગભગ આઠેક કલાક આહુતિ આપવામાં આવી. છેલ્લા દિવસે યજ્ઞનો કાર્યક્રમ ગોઠવાયો. ઓમ્ પરિવાર ના યજ્ઞો થાય છે તેવો યજ્ઞ થયો. કુટુંબના એકે એક સભ્યને આહુતિ આપવાની તક આપી. બધા સભ્યોએ આનો ઉમળકાભેર લાભ લીધો અને આનંદવિભોર બન્યાં. પૂર્ણાહુતિએ સત્સંગસભામાં દરેક શિબિરાર્થીને પ.પૂ. ગુરુદેવની છબી પ્રસાદમાં આપવામાં આવી. બ્રાહ્મણોને યથાશક્તિ દક્ષિણા પણ આપી. સૌ તરફથી શિબિરનાં ખૂબ વખાણ થયાં. પ.પૂ. ગુરુદેવના હસ્તે આશિષ-અભિનંદન-પત્ર અમથાબાપા- પરિવારને આપવામાં આવ્યું.

આમંત્રિત મહેમાનોમાં શ્રી રવુભાબાપુ (બકરાણાવાળા) મુખ્ય હતા. તેઓએ તથા પત્રકારોએ

॥ સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને તેમની જય તો જ આપણી જય ॥

આ શિબિરનું “સત્યુગની શિબિર” તરીકે વર્ણન કર્યું હતું. તેઓને પૂછ્યું કે આ શિબિરને “સત્યુગની શિબિર” કઈ રીતે કહી? જવાબ મળ્યો કે: “શિબિર નિમિત્તે શિબિરાર્થીઓ પાસેથી એક પાઈ પણ લેવામાં આવી નથી અને શિબિરમાં ચારે બાજુ બોર્ડ મૂક્યાં છે કે -શિબિરમાં કોઈએ ક્યાંય પાઈ-પૈસો વગેરે મૂકવા નહિ, આવી શિબિર તો સત્યુગમાં જ સંભવી શકે. અત્યારે તો ત્રણ દિવસની શિબિર હોય તોય ખાસ્સી એવી રકમ ભરવી પડે છે. શિબિરનું આખું વાતાવરણ પણ ઋષિમુનિઓના આશ્રમ જેવું સાત્ત્વિક અને પવિત્ર છે.”

તે દિવસના આમંત્રિત મહેમાનો સાથે શિબિરાર્થીઓ પ્રસાદનો લાભ લીધો. આજે ભોજનમાં મહાપ્રસાદ હતો. શિબિરાર્થીઓ સાથે આમંત્રિત મહેમાનો, તેઓનાં મિત્રમંડળ અને સગાં-સંબંધી સર્વેને મહાપ્રસાદનો લાભ મળ્યો. મહાપ્રસાદની સાથે શિબિરની પૂર્ણાહુતિ થઈ.

હવે અઘરામાં અઘરું કાર્ય આવ્યું. વિદાયનું! દરેકને ઘેર જવાની ઉતાવળ હોય પણ શિબિરાર્થીઓને ઘરે જવાની સહેજ પણ ઉતાવળ નહોતી. કહે છે ને કે મોટો કાર્યક્રમ કરવો સહેલો છે પણ નાની લાગતી વિદાય અઘરી છે, કારણકે વિદાય હંમેશા વસમી લાગે છે. દસ-દસ દિવસ સુધી સાથે રમ્યા-જમ્યા, પૂ. ગુરુદેવના સાંનિધ્યમાં આધ્યાત્મિક લાભ લીધો, હવે આવી વિદાય કોને ગમે? પૂ. શ્રીના સાંનિધ્યમાંથી કોઈને જવું ગમતું નહોતું. પૂજ્યશ્રીને છોડવાનું કોઈને પસંદ નહોતું. વિદાય વખતે એક પણ શિબિરાર્થી એવો નહોતો કે જેની આંખમાં આંસુ ન હોય. સર્વે એકબીજાને ભેટતા અને રડી પડતા. વિદાયના દુઃખના અને હર્ષના આંસુ એક સાથે વહી રહ્યા હતાં. આટલા દિવસ સાથે મળીને, સાથે રહીને જે આનંદ કર્યો આધ્યાત્મિક લાભ લીધો, પ. પૂ. ગુરુદેવના સાંનિધ્યમાં રહીને જે આનંદ મેળવ્યો તેનાથી વિમુખ

થતાં કોને દુઃખ ન થાય? હવે દરેકને ગુરુજીની હાજરીથી દૂર જવું પડતું હતું. પણ જ્યાં સ્વાધ્યાય થતો હોય, નીતિ-નિયમથી જીવન જીવાતું હોય, સાચી સમજણના શિખરો ચઢાતાં હોય ત્યાં ગુરુજીની હાજરી હોય જ. આવી ભાવના વિકસાવવા માટે જ આ બધા મોટા કાર્યક્રમોની જરૂર પડે છે. પૂ. શ્રી સૂક્ષ્મ રીતે હાજર છે એમ વિચારીને આપણાં કાર્યો કરતા રહીએ તો આપણને આનંદ જ આનંદ વર્તાય અને જીવનની સિધ્ધિ પણ હાથ-વેંતમાં જ મળે. અને જેનામાં આવી ભાવના જાગે તેનો સંપૂર્ણ વિકાસ થઈ ગયો સમજો.

અમારાં સદ્ભાગ્યે પ. પૂ. ગુરુદેવ પલિયડ ગામમાં પધાર્યા અને અમારા નિવાસ સ્થાને પ્રસાદ લીધો તેમ જ રાત્રીરોકાણ કર્યું. પ. પૂ. ગુરુદેવે કૃપા કરી અમને સર્વેને શિબિર કરવાનો મોકો આપ્યો એ બદલ કોટિ કોટિ દંડવત્ પ્રણામ. શિબિરમાં ખામીઓ તો ઘણી હતી પણ તે બધીને ઉદારતાથી શિબિરાર્થીઓએ તથા પ. પૂ. ગુરુદેવે ચલાવી લીધી તે બદલ પણ અમે સર્વે ઋણી છીએ.

કાર્યક્રમમાં સવાર-સાંજ થતી આરતીમાં પણ પાઈ પૈસો નાખવાનો રિવાજ બંધ હતો. પ. પૂ. ગુરુદેવનો સત્સંગ-સ્વાધ્યાય, પાતંજલ યોગદર્શન પર પ્રવચન, ચોવીસે કલાક ગંગારામભાઈની ખુલ્લી રહેતી “અન્નપૂર્ણા”, દરેક ને ગરમ પાણીથી સ્નાન કરવાની સગવડ, જાજરૂ-બાથરૂમ વગેરે શિબિરના અંગો હતાં.

જગ્યા પણ એવી પસંદ થઈ કે જ્યાં શોર-બકોરનું નામ નહીં. જ્યાં શુધ્ધ પર્યાવરણ અને શુધ્ધ આહાર. સ્થળ, ગામ તથા નેશનલ હાઈવેથી દૂર.

પ. પૂ. ગુરુદેવનો પ્રસાદ તેમની કુટીરમાં જતો અને તે પણ મોટે ભાગે ગંગારામભાઈ જ લઈ જતા. એક દિવસ ગંગારામભાઈએ તે કામ બીજા ભાઈને સુપ્રત કર્યું. પ. પૂ. ગુરુદેવે પ્રસાદ લઈ લીધો. વધારે પ્રસાદ હોય તો ગુરુજી બીજી થાળીમાં વધારાનો પ્રસાદ

॥ સત્યધર્મ ગુરુદેવ કી જય ॥

પહેલેથી જ કાઢી નાખતા. આ રીતે વધેલો પ્રસાદ તે ભાઈએ રસોડાની રસોઈમાં પાછો નાખ્યો. આ દૃશ્ય એક ભાઈએ જોયું. તેઓએ આનો સખત વિરોધ કર્યો તેમની પાસે હું ગયો અને નમ્રતાથી પ્રસાદની વાત કરી. પૂ. ગુરુદેવ ક્યારેય એહું છોડતા નથી તે સમજાવ્યું. પણ તેઓ સમજયા નહીં, ત્યારે તેમને મેં કહી દીધું કે ભાઈ અમે તો પૂ. શ્રીનું એહું જ ખાવા આવ્યા છીએ, તમારી ઈચ્છા હોય તો પ્રસાદ લો નહીં તો તમારા અને સાથે અમરાં પણ નસીબ. આવા નાના-મોટા કડવા-મીઠા પ્રસંગો પણ બનતા, પણ પૂ. શ્રીની કૃપાથી મોટું સ્વરૂપ થતું નહીં.

એક વખતે હું અને ભાનુભાઈ શિબિરાર્થે બનાવેલાં બોર્ડ ગાડી પર મૂકીને જતા હતા. રાત્રીના બારેક વાગ્યા હશે. નાનાં-મોટાં ઘણા બોર્ડ હતાં. ખેતરમાં જઈને જોયું તો એક બોર્ડ ન મળે. સમય બહુ ઓછો હતો એટલે નવું બોર્ડ બનાવવું શક્ય નહોતું. અમે રોડ પર જાત-તપાસ કરી પણ ન મળ્યું. બીજા દિવસે ગાડીમાં બેઠેલા તમામને સૂચના કરી કે ચારે બાજુ જોતા રહેવું. એ બોર્ડ સવારે એટલે કે સાત વાગે રોડ પરથી મળી આવ્યું. ઊડીને ચોકડીમાં પડ્યું હતું. આવા તો અનેક અનુભવ થયા છે જેથી એમ લાગતું કે પૂ. શ્રી સાથેને સાથે છે.

પ્રચાર પત્રિકા નં. ૧૩૩

-યોગભિક્ષુ

બધી પરબોનું મૂળ સાચી સમજણ છે

પાણી પાચે પાંચ પુણ્ય, છાશ પાચે પુણ્ય સો;
અન્ન ખવરાવે અનેક પુણ્ય, જો મન
ક્યવાય નહીં તો.

પાણી પિવડાવવાથી પાંચ પુણ્ય, છાશ પિવડાવવાથી સો પુણ્ય અને અન્ન ખવડાવવાથી અનેક પુણ્ય પ્રાપ્ત થાય છે પણ શરત એટલી કે એ બધું મન ક્યવાયા વિના જો કરી શકાય તો; અર્થાત્ કેવળ નિઃસ્વાર્થ ભાવે; વેપારીવૃત્તિ વિના જો આચરી શકાય તો.

શામાં કેટલાં પુણ્ય અને શામાં કેટલાં નહિ તેની તો આપણને જાણકારી મળી, પણ એ જાણકારી ક્યાંથી મળી ? કોઈ પાસેથી સાંભળવાથી, કે કોઈનું સત્સાહિત્ય વાંચવાથી એ જાણકારી પ્રાપ્ત થઈ. તો, આવી જાણકારી આપનારનું જો સાચું મૂલ્ય આપણને સમજાય તો તો અનંત પુણ્યો જ મળે ને!

પાણીની, છાશની, રસની વગેરે પરબો બેસાડનારાઓ ખરેખર ધન્યવાદને પાત્ર છે. પરંતુ આવી બધી પરબો બેસાડવાની પ્રેરણા આપે છે સાચી સમજણ. તેથી બધા જ પ્રકારની કલ્યાણકારી પરબોનું મૂળ છે સાચી સમજણ. માટે સાચી સમજણ આપતા સત્સાહિત્યની, કલ્યાણસાહિત્યની પરબનું અમૂલ્ય મૂલ્ય લોકસેવાના ભેખધારીઓને સમજાવું જોઈએ. સત્સાહિત્યના અર્થાત્ નિર્ભ્રમ સમજયુક્ત સાહિત્યના પ્રચાર-પ્રસારને વધુમાં વધુ ઉત્તેજન અને અગ્રસ્થાન આપીએ તો જ તેનું મૂલ્ય સમજાયું કહેવાય.

છાશની પરબનું તો આપણને મહત્ત્વ-મૂલ્ય સમજાય પણ તે પરબની પ્રેરણા આપનાર સાચી સમજણ જેમાં પીરસાયેલી છે તેવા સત્ય-સાત્ત્વિક-પવિત્ર સાહિત્યની કિંમત જો આપણને ન સમજાય તો આપણે કેટલાં જડ કહેવાઈએ ! ચાહે જડપણાના કારણે કે

॥ સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને તેમની જય તો જ આપણી જય ॥

આત્મવંચનાના કારણે અથવા કોઈપણ કારણે આપણે જો દરેકે દરેક પરબોની પ્રેરણાની જન્મદાત્રી પરબ બેસાડવામાં ઉદાસીન રહીશું તો વહેલા કે મોડા બીજી બધી જ પરબો સુકાઈ જવાની. માટે સમયસર ચેતીએ. નહીં તો પછી ‘અબ પછતાકર હોત ક્યા? જબ ચિડિયા યુગ ગઈ ખેત.’

પવિત્ર-ધાર્મિક ઉત્સવોના વહીવટદારો, ઉત્સવસ્થાનમાં અન્ય પરબો બેસાડવા માટે તથા સામાન્ય સ્ટોલો ઊભા કરવા માટે ભલે ડોનેશન લે પણ સાચી સમજણ પીરસતા સાહિત્યની પરબો બેસાડવા માટે તો તેમણે સામેથી ડોનેશન આપવું પડે. જે વહીવટદારોમાં આવી મૌલિક અને શુદ્ધ સમજણ અને ત્યાગની તૈયારી હોય તે જ વહીવટદારો આવા પવિત્ર ઉત્સવોના સાચા ઉદ્દેશ્યને સફળ કરી શકે. બાકી તો ‘પીછે સે ચલી આતી હૈ અને ચલતી કા નામ ગાડી.’

સ્વાર્થ ભિન્ન ભિન્ન સ્વરૂપે મનુષ્ય-મનમાં પેસીને તેને ભમાવી નાખે છે અને કથા તથા ધર્મના નામે પણ વેપારીવૃત્તિને જ અગ્રસ્થાન આપવા તેને મજબૂર કરે છે. આ ઘણી મોટી આત્મવંચના છે. તેથી જ અખા ભગતે માયાથી ચેતવ્યા છે કે-

ઝીણી માયા છાની કરી, મીઠી થઈને મારે ખરી;

વળગી પછી અળગી નવ થાય, જ્ઞાની પંડિતને માંદ્યથી ખાય.

અનેક રૂપે માયા રમે, જ્યાં જેવું ત્યાં તેવું ગમે;
અખા માયાના ઘણા છે ઘાટ, જ્યાં જુઓ ત્યાં માયાનાં જ હાટ.

સુખી થવાનો સાચો પ્રયત્ન કર્યા સિવાય જ આપણે સુખી થવું છે એ પણ કેટલું મોટું વિસ્મય છે!

ગરુચરણોમાં શું મુકીશું?

(૨૧-૭-૮૬ - મહેસાણા)

“ગૌરવ લેવા જેવું જે કાંઈ આપણામાં છે તેનો યશ ગુરુજનોને છે” એવું માનનારા ગુરુભક્તો ગુરુપૂર્ણિમા ઊજવવા થનગનતા હોય તે સ્વભાવિક છે. ખરેખર તેઓ સૌ ધન્ય છે.

ગુરુપૂર્ણિમાના પરમ પવિત્ર દિવસે સૌ પ્રેમીઓ ગુરુચરણે યથાશક્તિ કાંઈક સ્થૂળ ભેટ મુકીએ છીએ. આમ કરવું તે શાસ્ત્રની પરિઘાટી છે તેથી પ્રશંસનીય છે. પરંતુ આ નિયમ સર્વસામાન્યજનો માટે છે. વિશિષ્ટ જનોએ ભેટરૂપે કાંઈક વિશેષ મૂકવું જોઈએ.

સંતોષરૂપી કલ્પવૃક્ષ પ્રાપ્ત કરવામાં જે જે કાંઈ વિઘ્નરૂપે લાગતું હોય તે સર્વ ક્રમપૂર્વક ગુરુચરણોમાં ભેટ મુકાવું જોઈએ. જો નિષ્ઠાપૂર્વક આ ક્રમ અખંડ ચાલે તો ત્રીજી ગુરુપૂર્ણિમાએ ‘નાડીશુદ્ધિ’ થાય. છઠ્ઠી ગુરુપૂર્ણિમાએ ‘ઓજ’ પ્રગટે, નવમી ગુરુપૂર્ણિમાએ ‘રહસ્ય’ પ્રાપ્ત થાય અને બારમી ગુરુપૂર્ણિમાએ સંપૂર્ણ ‘સંતોષધન’ મેળવીને સાચા ધનવાન, સાચા તનવાન અને સાચા મનવાન થઈને સિદ્ધાવસ્થાનો સ્વાનુભવ કરીને કૃતકૃત્ય થઈ જવાય.

આ સિવાય તો જન્મોજન્મ સામાન્ય ગુરુપૂર્ણિમા ઊજવતા રહીએ અને સામાન્ય આનંદ માણતા રહીએ. અને તો, નરસી મહેતાએ કહ્યું છે તેમાં થોડો ફરક કરીને એમ કહી શકીએ કે :

ગુરુના જન તો મુક્તિ ન માગે, માગે જન્મ જન્મ અવતાર રે,

નિત્ય સેવા, નિત્ય કિર્તન-ઓચ્છવ, નીરખવા ગુરુ ભગવાન રે!

સંતોષધન પ્રાપ્ત કરીને આત્યંતિક સુખ પ્રાપ્ત કરી લેવું છે? કે અનેક જન્મો ધારણ કરીને સુખદુઃખ

॥ સત્યધર્મ ગુરુદેવ કી જય ॥

અને હર્ષશોકના અનંત ઝાટકા સહેવા છે? જે કરવું હોય તેમાં સૌ સ્વતંત્ર છીએ.

સંપૂર્ણ સંતોષ પ્રાપ્ત થાય તેવું તમારા ગુરુ તમને કદી આપે છે? ગુરુજનો પાસેથી તેવું લેવાનો તમે કદી પ્રયત્ન કર્યો છે? જ્યાં સુધી તેવું આપીશું નહિ ત્યાં સુધી તેવું મળશે ક્યાંથી? સાચા ગુરુસંતોને સોનું-રૂપું કે રૂપિયા ડોલરથી ખરો આનંદ નથી થતો; તેઓ તો ‘લઘુ’ને ‘ગુરુ’ બનાવીને રાજ થાય છે. તેઓ આપણને ‘ગુરુ’ બનાવી શકે તેવી ભેટ આપણે કદી તેમના ચરણોમાં મૂકી છે? ક્યારે મૂકીશું? શું ત્યારે કે જ્યારે “‘શું કહી મારી કથની ભેરુ, કાળિયા સઢિ ખેતર ભેળ્યું!?”

ગુરુપૂર્ણિમા એટલે?

બચપણથી બુઢાપા સુધી. જીવનથી મૃત્યુ સુધી જાણ્યે-અજાણ્યે જેણે જેણે આપણને સહાય કરી છે તે સર્વેના ગુણપ્રદાનનો સ્વીકાર કરવાનો, તેમના ઋણનો સ્વીકાર કરવાનો જે દિવસ નક્કી કરવામાં આવ્યો તે જ ગુરુપૂર્ણિમાનો દિવસ.

ગુરુપૂર્ણિમા એટલે અન્યોની સહાયનો નિખાલસ ભાવે, જાહેરમાં સ્વીકાર કરવાનો સામૂહિક દિવસ; અન્યોના ગુણને ગાવા-બિરદાવવાનો દિવસ.

પોતાના સ્વભાવની ઉદારતા વ્યક્ત કરવાનો લ્હાવો લેવાનો દિવસ એટલે ગુરુપૂર્ણિમા.

કોઈ પાસેથી તેની વસ્તુ થોડી મિનિટ માટે વાપરવા લઈએ છીએ તો પણ તેને ‘થેંક્યુ’ કહીએ છીએ. તો શું, જેઓ જિંદગીભર પોતાના વ્યક્તિગત સુખનો ભોગ આપીને આપણા કલ્યાણ માટે મથતાં રહ્યા તેમને કાંઈજ નહીં કહેવાનું? જરૂર કહેવાનું. તેમને તો કોઈપણ પ્રકારના બદલાની ઈચ્છા નથી. આ તો આપણે આપણા મનના સમાધાન માટે આપણા હૃદયનો બોજ ઓછો કરવા માટે થેંક્યુ કહેવાનું છે. પણ આ થેંક્યુ નો પ્રકાર કેવો છે? બસ! ખરા બે ફૂલ ચઢાવીને, બે હાથ જોડીને મસ્તક નમાવવાનું છે. આ આધ્યાત્મિક થેંક્યુ નો પ્રકાર છે અને તેના માટેનો દિવસ છે. ગુરુપૂર્ણિમા અસ્તુ.

ઓછી સમજણના કારણે ગુરુપ્રથાનું મંડન કરવામાં અતિશયોક્તિ થઈ જતી હોય છે અથવા ગુરુપ્રથાનું ખંડન કરવામાં અતિશયોક્તિ થઈ જતી હોય છે બંને પ્રકારની અતિશયોક્તિ કરવાવાળા જાણ્યે-અજાણ્યે પોતાને તથા સમાજને નુકસાન પહોંચાડતા હોય છે.

પરમ કૃપાળુ પરમાત્મા આપણા સૌ ઉપર અહૈતુકી કૃપા વરસાવે એ જ તેમને પ્રાર્થના.

સદ્ગુણપ્રેરક પત્રિકા

-ડૉ. સ. સ. ભિક્ષુ

ગુરુબ્રહ્મા ગુરુર્વિષ્ણુ ગુરુર્દેવો મહેશ્વર: ।

ગુરુર્ સાક્ષાત્ પરબ્રહ્મ: તસ્મૈ શ્રી ગુરુવે નમ: ॥

સાત સમંદર સાહી કરું, કલમ સકલ વનરાઈ,

અનંત હાથ હરદમ લીખે, પણ ગુરુગુણ લખ્યા ન જાઈ.

ઉપરોક્ત ગુરુમહિમા આપણા શાસ્ત્રોએ ગાયો છે અને તેનું ઘણું મહત્ત્વ છે.

ઓમ્ પરિવારની શરૂઆત ક્યારે અને ક્યાં થઈ તેનો કોઈ ચોક્કસ અંદાજ નથી, પણ પૂ. ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી ઓમ્ના પ્રેમી ઉપાસક એટલે તેમની સાથે રહેતો પ્રેમીઓ-ભક્તોનો સમુદાય પણ ઓમ્ પરિવાર કહેવાયો. પૂ.શ્રી તો આખા જગતને ઓમ્ પરિવારમાં ગણાવે છે. તેઓ કોઈ મંડળ કે પાંચ-પચીસના સમુદાયને ઓમ્ પરિવાર કહેતા નથી, જડ

॥ સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને તેમની જય તો જ આપણી જય ॥

અને ચેતન સર્વેનો ઓમ્ પરિવારમાં સમાવેશ થઈ જાય છે તેમ તેઓશ્રી કહે છે.

ઓમ્ પરિવારની શરૂઆતની પ્રવૃત્તિઓ જ્ઞાનપ્રચારની હતી, તે માટે ગાયત્રી-મારુતિ યજ્ઞો થતા. તે દરમિયાન પૂ. શ્રીનાં વક્તવ્યો ટેપ કરવામાં અને તેને લખવામાં આવતાં જે પત્રિકાઓરૂપે લોકોમાં વિનામૂલ્યે વહેંચવામાં આવતાં. જેને પૂ. શ્રીએ “સત્-સાહિત્ય પ્રચારપત્રિકા” નામ આપ્યું. અત્યાર સુધીમાં સ. સા. પ્રચારપત્રિકાઓ એકસો છ બહાર પડી ચૂકી છે.

આ બધું કામ વ્યવસ્થિત રીતે થાય અને તેનું સંચાલન કોઈ એક સ્થળેથી નિયમિત અને વ્યવસ્થિત થાય એટલા માટે સંસ્થાની જરૂર પડી. તે ટ્રસ્ટ દ્વારા કરી શકાય, એટલે ટ્રસ્ટ રચવાની જરૂર પડી. ટ્રસ્ટનું નામ છે : “ઓમ્ ગુરુ પ્રેમસમર્પણધ્યાનભિક્ષુ પરિવાર ટ્રસ્ટ”

ટ્રસ્ટનો મુખ્ય ઉદ્દેશ જ્ઞાનદાન છે, એટલે કે સાચી સમજણ લોકો સુધી પહોંચાડવી, જેથી વહેમો, ભ્રમણાઓ વગેરે દૂર થાય. ટ્રસ્ટ દ્વારા મેડિકલ તથા કેળવણીને પણ ઉત્તેજન અપાય છે. આ બધાં નિમિત્તો દ્વારા લોકો ધીમેધીમે અધ્યાત્મ તરફ વળે તેની પણ

કાળજી લેવામાં આવે છે.

ઓમ્ પરિવાર વર્ષમાં આઠેક ઉત્સવ ઊજવે છે, જેની ફી વગેરે લેવામાં આવતું નથી. ઓમ્ પરિવારના પ્રસંગોમાં આરતીમાં પાઈ-પૈસો મૂકવાની પ્રથા નથી. કોઈક વખત આરતી ઉતારવા માટે ઉછામણી થાય છે ત્યારે પૈસાની બોલી બોલાતી નથી, પણ મંત્રોની બોલી બોલાય છે. એટલે કે જે વધારેમાં વધારે મંત્રો કરે તે આરતી ઉતારે.

પૂ. શ્રીનો કોઈ આશ્રમ નથી. તે બાબતમાં તેઓશ્રી કહે છે કે, ×મારા પ્રેમીઓ અને તેમનાં ઘરો જ મારો-મારા આશ્રમ-આશ્રમો છે. સૌએ પોતાના ઘરમાં રહીને જ આશ્રમી જીવન-અનુશાસનમય જીવન જીવવાનો પ્રયત્ન કરવાનો છે.”

અત્યાર સુધીમાં ઓમ્ પરિવારનાં નાનાં-મોટાં ચોવીસ પ્રકાશનો બહાર પડી ચૂક્યાં છે. મુખ્ય હેતુ જ્ઞાનદાનનો હોવાથી પુસ્તકની કિંમત ખૂબ જ ઓછી રાખવામાં આવે છે. સર્વજીવ કલ્યાણ હેતુ અત્યાર સુધીમાં સમૂહમાં ઘણા ઘણા જપયજ્ઞનું આયોજન થઈ ચૂક્યું છે અને જપયજ્ઞો થતા જ રહે છે.

પુરુષોત્તમ માસ એટલે ઉત્તમપુરુષ થવાનો માસ

-યોગભિક્ષુ

મંદિરે જાય ત્યારે ખોરી સોપારી, પોતે સારી ખાય,

અભાગણી પુરુષોત્તમ મહિનો ન્હાય !

શું પુરુષોત્તમમાસ આવી રીતે નહાવાનો ? પોતે સારું સારું ખાવુંપીવું, પહેરવું-ઓઢવું અને મંદિરના ભગવાનને અને કથા વાંચનાર મહારાજને ખોરુંખોરું ધરાવવાનું અને આપવાનું ? અન્યોને છેતરવામાં પોતે જ છેતરાઈએ છીએ તેવી ઉત્તમ સમજણ ઉત્તમ

મહિનામાંય પ્રાપ્ત નહીં કરવાની ?

“પુરુષોત્તમમાસની કથા” પુસ્તકમાં તો જાતભાતની ચિત્રવિચિત્ર વાતો કહેવાયેલી છે. પણ તે બધાયનો સાર છે ઉત્તમકાર્યો કરીને ઉત્તમ બનવાનો. નિર્ધારિત સમયે નિર્ધારિત પર્વો આવે છે. પુરુષોત્તમમાસ દર ત્રીજા વર્ષે આવે છે. આ માસને અધિક માસ પણ કહે છે. અધિક માસનો અર્થ જ એ છે કે તે માસમાં

॥ સત્યધર્મ ગુરુદેવ કી જય ॥

કાંઈક અધિક - કાંઈક વિશિષ્ટ કાર્ય કરવું જોઈએ.

કોઈ પણ ભોગે સુખી થવા માટેની જે આંધળી દોટ મનુષ્યે મૂકી છે તેમાં “રુક જાવ અને આત્મનિરીક્ષણ કરો”ની બ્રેક પુરુષોત્તમમાસ લગાવે છે. દર ત્રણ વર્ષે આ માસ એ વિચારવાનો મોકો આપે છે કે ઉત્તમકાર્યો કરીને તમે કેટલા ઉત્તમ બન્યા ? માને એમ લાગે છે કે દીકરો મોટો થઈ રહ્યો છે. પણ દીકરો તો મૃત્યુ તરફ ધસી રહ્યો છે” તે કહેવત જેવું આપણું જીવન છે. આ જન્મે તો થોડું સુખ પ્રાપ્ત થયું છે પણ આવતા જન્મે પણ સુખશાંતિ પ્રાપ્ત થાય એવું કાંઈ કર્યું ? કે પછી ધુમાડાને જ બાયકા ભરતા રહ્યા અને સમય પૂરો થઈ જવા આવ્યો ?

ભારતીય સંસ્કૃતિમાં યજ્ઞની ઘણી મોટી મહત્તા છે. યજ્ઞ એટલે અન્યો માટે કાંઈક ત્યાગવું. વધુમાં વધુ પ્રિય વસ્તુને ત્યાગવી તે ઘણો મોટો યજ્ઞ ગણાય છે. “ત્યાગને જ ભોગ સમજ” એ સૂત્ર ભારતીય સંસ્કૃતિનો પ્રાણ છે.

ગીતામાં કહ્યું છે કે યજ્ઞોમાં જપયજ્ઞ હું છું. જપયજ્ઞને આટલો શ્રેષ્ઠ શા માટે ગણ્યો હશે ? કારણ કે જપયજ્ઞ સાવ સહેલો, સસ્તો અને બહુમૂલ્ય છે. અન્યો માટે શુભ ભાવના રાખવી કે વહાવવી તેને ઋષિઓ યજ્ઞ સમાન લેખે છે. મનુષ્ય વિચારે છે કે, હું તો સાવ ગરીબ છું, કઈ રીતે યજ્ઞ કરી શકું ? ગરીબ અને તવંગર સહુ કોઈ જપયજ્ઞ કરી શકે છે, જીવમાત્ર તરફ શુભ ભાવનાઓ વહાવી શકે છે.

શુભ ભાવનાઓનું, શબ્દોના માધ્યમથી રટણ કરવું તે જપયજ્ઞ કહેવાય છે. ઉપલક દૃષ્ટિએ, શુભ ભાવના રાખવાની વાત બહુ મહત્ત્વની નથી લાગતી, પણ સૂક્ષ્મ રીતે જોતાં તેની મહત્તા જરૂર સમજાય છે. મનુષ્ય જેના સંગમાં સતત રહે છે તેવો તે બને છે. મનુષ્ય વધુમાં વધુ પોતાના વિચારોના - પોતાની ભાવનાઓના સંગમાં રહે છે તેથી જેવું તેનું વિચારસાતત્ય હશે તેવો તે બનશે. પોતાની સારી-માઠી ભાવનાઓ પ્રમાણે પોતે

તો બને જ છે, પરંતુ અન્યો ઉપર પણ તેની ઘણી જોરદાર અસર થતી હોય છે. કોઈની આપણે નિંદા-પ્રશંસા કરીએ તેની સારી-માઠી અસર તેના ઉપર જરૂર થાય છે. શબ્દશક્તિ અમોઘ છે.

જેમની ભાવના ખરેખર જ યજ્ઞ કરવાની છે તેમના માટે અનેક મોકા છે. અને જેમને બહાનાં બતાવીને છટકી જવું છે તેમના માટે આખિર ધૂલ કી ધૂલ જ છે.

વર્તમાનકાળમાં પાણીની કેટલી હાડમારી છે ? પાણીની કાળજી માટે અનેક વખત સાવધાન કરે છે, પણ જાણે કોને કહે છે? આપણા નળો તો બેફામ ચાલુ. બાલટી છલકાઈને પાણી બહાર ધસમસી રહ્યું છે, આપણે બાજુમાં જ બેઠા છીએ, પણ નળને બંધ કરવા જેટલી પણ આળસ છોડતા નથી ! જ્યાં સુધી આપણા ગોરામાં પાણી છે ત્યાં સુધી પાણીની હાડમારીની વાત આપણને સાચી જ ના લાગે તે કેટલું જડપણું કહેવાય ! આ જડપણું ના છૂટે, તો પછી ભલેને ગમે તેટલા પુરુષોત્તમમહિના નહાઈએ એથી શું ? ઉત્તમ મહિનામાં આપણે કયું ઉત્તમપણું મેળવ્યું ? અરે ! આપણે ત્યાં નીકળતો ઍઠવાડ કે શાકભાજી કે ફળાદિનાં છોતરાં પણ જો ભેગાં કરીને ઢોરને મોઢે જાય એવી વ્યવસ્થા કરીએ તોય સાવ મફતમાં જ કેટલાય જીવોને મરતા બચાવી શકીએ.

આવી ઉત્તમોત્તમવાતોને પુરુષોત્તમમાસમાં આપણે કદી યાદ કરીએ છીએ? પુરુષોત્તમમાસની સાચી કથા તો આવી વાતો છે. કેટલા બધા પુરુષોત્તમમાસ પસાર થઈ ગયા અને આપણાં વર્ષો પણ પસાર થઈ ગયાં તોય ઉત્તમપણું પ્રાપ્ત ના થયું. હોશિયાર વ્યક્તિ દરેક માસને ઉત્તમ માસ બનાવી દે છે અને મારા જેવો જડભરત પુરુષ અનેક ઉત્તમ માસ નાહીને પણ જડભરત અને મળભરત જ રહે છે - અનઉત્તમ પુરુષ જ રહે છે !

કહની મિસરી ખાંડ હૈ, કરની તત્તા લોહ;
કહની કહે અને રહની રહે, ઐસા વિરલા કોક.

॥ સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને તેમની જય તો જ આપણી જય ॥

ओश्वर का बोधक (नाम) प्रणव/ओम् है ।

(समाधिपाद के श्रुतों का भावतुवाद)

- (२४) क्लेश, कर्म, कर्मफल और वासना जिसमें नहीं है असा पुरुषविशेष/चेतनविशेष ओश्वर है ।
- (२५) ओश्वर संपूर्ण सर्वज्ञ है ।
- (२६) ओश्वर पूर्वकाल के गुरुओं के भी गुरु है और कल की मर्यादा से (जन्म-मृत्यु से) पर है ।
- (२७) ओश्वर का नाम प्रणव/ओम् है ।
- (२८) अर्थ के चिन्तन सहित ओम् का जप करना ।
- (२९) चिन्तन सहित जप करने से अन्तरायों का अभाव और आत्मसाक्षात्कार होता है ।

● द्रष्टना उद्देशो

(१) सर्वव्यापक परम सूक्ष्म चेतन तत्त्व के जेनुं नाम प्रणव (ओम्-ॐ) छे तेनी प्रतीति ँहुजनसमाजने कराववानो प्रयत्न करवो. (२) 'योग'नो प्रचार, प्रसार अने संशोधन करवा प्रयत्न करवो. (३) समाजनुं नैतिक धोरण ठोरुं लाववा माटे साहित्य द्वारा आध्यात्मिक ज्ञाननो प्रचार अने प्रसार करवानो प्रयत्न करवो. (४) आ उपरांत 'अहुजनहिताय-अहुजनसुभाय'ने लगतां कार्या, जेवां के, केणवणी, तणीणी सारवार वगैरे करवा माटे प्रयत्न करवो.

● પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રી યોગભિક્ષુજી મહારાજશ્રી સાથેનાં પ્રેરક પ્રસંગો - સંસ્મરણો સંક્ષિપ્તમાં આવકાર્ય છે.

● “ઓમ્ પરિવાર”ની કલ્યાણકારી પ્રવૃત્તિઓ વિશેની માહિતી પણ સંક્ષિપ્તમાં આવકાર્ય છે.

નોંધ : જગ્યા-મર્યાદાને કારણે અન્ય કૃતિ-સામગ્રી સ્વીકારી શકાતી નથી.

- રુતમ્ભરા સંપાદન સમિતિ

લવાજમદર :

ત્રિવાર્ષિક સભ્ય (ભારતમાં) ... ₹ ૧૦૦-૦૦

આજીવન સભ્ય (ભારતમાં) ... ₹ ૫૦૦-૦૦

ત્રિવાર્ષિક સભ્ય (પરદેશમાં) ... \$ ૫૦-૦૦

આજીવન સભ્ય (પરદેશમાં) ... \$ ૧૫૦-૦૦

લવાજમ મોકલવાનું કે રુતમ્ભરાને લગતો

પત્રવ્યવહાર કરવાનું સ્થળ :

તંત્રીશ્રી,

‘રુતમ્ભરા’ સામયિક,

ઓમ્ગુરુ પ્રેમસમર્પણધ્યાનભિક્ષુ પરિવાર ટ્રસ્ટ

સી-૩૯, રવિકુંજ એપાર્ટમેન્ટ,

પ્રભાત ચોક, ઘાટલોડિયા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૧.

☎ ૯૮૨૫૪૪૩૬૪૨

સૂચના :-

(૧) લવાજમ ચેક, ડ્રાફ્ટ અથવા મનીઓર્ડર દ્વારા “ઓમ્ગુરુ પ્રેમસમર્પણધ્યાનભિક્ષુ પરિવાર ટ્રસ્ટ” ના નામે મોકલવું. સાથે આપનું પૂરું નામ, સરનામું શુદ્ધ અક્ષરોમાં લખી મોકલવાં.

(૨) જે સભ્યના રહેઠાણનું રુતમ્ભરા અંક મોકલવાનું સ્થળ બદલાયું હોય તેમણે તેમના નવા રહેઠાણનું પૂરું સરનામું L.M. નંબર સાથે લખી મોકલવું, જેથી વ્યવસ્થાપકો દ્વારા અંક મોકલવામાં સરળતા રહે.

E-mail : aumparivar@yahoo.com
Mob. : 9313675728

Web : www.yogabhikshu.org
Facebook : yogabhikshu.aumparivar

Registrar of News Papers of India
under Regd. No. 48770/90
L-5/131/QTY./34/90-91

Published on Every 3 Months

આદ્ય સંસ્થાપક તથા આધ્યાત્મિક વડા

પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રી યોગભિક્ષુજી

PRINTED & PUBLISHED BY :-

AUMGURU PREMSAMARAPANDHYANBHIKSHU
PARIVAR TRUST

(Reg. No. E/4416 Date 11-5-81)

From : C-39, Ravikunj Apartment,
Ghatlodia, Ahmedabad-61.

Printed at : Shardul Printing Press

Hon. Editor : Minish Patel

I.T.Exe. DIT (E)/80G(5) / 252 / 2008-09

૦